Άλαν Έικμπορν, *Και Καλά Χριστούγεννα*
Θεατρική Εταιρία Πράξη, Θέατρο Οδού Κεφαλληνίας

Ο Έικμπορν είναι ένας συγγραφέας δύσκολος για τα μεσογειακά δεδομένα, και παρά το γεγονός ότι η δραματουργία του έχει συχνά υπερεκτιμηθεί, η συνήθης μεταλαμπάδευσή του σε ελληνικές παραστάσεις συχνά υποτιμά τις πραγματικές αρετές του.

Δυστυχώς, η τωρινή παράσταση δεν εξαιρέθηκε του γενικού κανόνος, παρά το γεγονός ότι έγινε από ένα θίασο ηθοποιών ικανότατων και συντελεστών αξιόλογων. Στην παράσταση υπήρχαν ψιλοδουλεμένες ερμηνείες, οι οποίες συγκροτούσαν έναν λάθος άξονα. Έμοιαζε σαν ο Τάσος Μπαντής να υπέκυψε σε έναν απροσδιόριστο φόβο, μήπως προδώσει τα όσα σοβαρά θέλει να πει ο συγγραφέας. Ο διάχυτος αυτός φόβος δεν στέρησε απλώς από το έργο το χιούμορ του· μετατόπισε καταλυτικά την ισορροπία του, αναδεικνύοντας στο πρώτο επίπεδο ό,τι πρέπει να αποκαλύπτεται ως αιφνιδίως.

Η μεσοαστική παρέα που γιορτάζει τα Χριστούγεννα, κάθε χρόνο, με τον ίδιο απαράλλαχτο τρόπο, πάσχει αναμφιβόλως από θανάσιμη ανία· εάν όμως αυτή την βλέπουμε στο πρώτο επίπεδο, ούτε έργο υπάρχει, ούτε λόγος να εισέλθει ο ξένος-καταλύτης, ο νεοφερμένος συγγραφέας αμφιλεγόμενων ποιοτικώς μπεστσέλλερ, για να την αποκαλύψει. Το έργο για να λειτουργήσει έχει ανάγκη από ένα ρυθμό νευρώδη, που θα οδηγεί αυτονοήτως στις ακραίες φαρσικές σκηνές του, που θα κρύβει επιμελώς τις βαθύτερες αγωνίες των προσώπων, για να τις αποκαλύπτει παρά την ηθελημένη επιφανειακή χαρίεσσα ρουτίνα, παρά τη θέληση και τις επιθυμίες τους. Η μετάφραση δεν βοηθούσε τέτοιους ρυθμούς και δεν επέτρεπε τέτοιες αποκαλύψεις και η σκηνοθεσία έμοιαζε διαρκώς να αμηχανεί ως προς τη δοσολογία, αλλά και την διαστρωμάτωση των επιμέρους στοιχείων. Έτσι, το χιούμορ αντί να μετα-γραφεί και να οδηγήσει στην ανάφλεξη, απλώς χάθηκε και όλες οι καλές προσπάθειες των ηθοποιών οδηγούσαν στην αφλογιστία.

Και υπήρχε πληθώρα καλών προσπαθειών, και μάλιστα όχι χωρίς αίσθηση του χιούμορ.

Η Μπέττυ Αρβανίτη οδηγούσε το ρόλο της προς τη σωστή κατεύθυνση αξιοποιώντας τις λεπτές ειρωνικές νότες της, όμως, σε μια παράσταση προβληματικού ρυθμού, θα ήταν πολύ δύσκολο να βρει τον ρυθμό της. Η Μαριάνθη Σοντάκη είχε δουλέψει λεπτομερώς το βάθος του προσώπου και το ενέγραψε σε μια θεία μάσκα αφέλειας, αλλά έμεινε ανεκμετάλλευτη. Από την άλλη, η Ράνια Σχίζα φαινόταν να εμποδίζεται να αναπτύξει τις δικές της κωμικές δυνατότητες, αναδεικνύοντας μόνο τα προβλήματα της γεροντοκόρης και η Σμαράγδα Σμυρναίου ακολούθησε την ασφαλή οδό, επιτρέποντας στην τρέλλα του ρόλου να εξυπονοείται μεν, ουδέποτε να λειτουργεί ως ανατρεπτικός παράγων δε.

Αντίστοιχα, η ανδρική διανομή, με το Νίκο Αρβανίτη που συγκροτεί ένα πρόσωπο με συνοχή, τον Χρήστο Στέργιογλου με την τρυφερή ειρωνεία στο βάθος του προσώπου, τον Γιάννη Βόγλη μεθοδικό στον απρόβλεπτο χαρακτήρα του, τον Άλκη Παναγιωτίδη σκοπίμως επιφανειακό και τον Δημήτρη Αλεξανδρή, κάπως αμήχανο αλλά όχι μόνο ως ρόλο, είχε επίσης υποκριτικά επιτεύγματα.

Η μεταφραστική και σκηνοθετική προσέγγιση του Τάσου Μπαντή καθοδήγησε σωστά την ανάγνωση του δεύτερου επιπέδου αποδυναμώνοντας καταλυτικά τα θεατρικά προσόντα του Έικμπορν.

Η Ελένη Μανωλοπούλου έδειξε τις δυνατότητές της στα υπέροχα γυναικεία κοστούμια, αλλά η ένταξη τόσων χώρων στον, πράγματι ασφυκτικό, του Θεάτρου της οδού Κεφαλληνίας δεν έκρυβε τη δυσκολία της, αποδυναμώνοντας έτσι και την αδιόρατα παιγνιώδη σκηνογραφική διάθεση και βαραίνοντας κι άλλο την παράσταση.